

GENERALINIO ADVOKATO

F. G. JACOBS IŠVADA,

pateikta 2004 m. vasario 19 d.¹

1. Tradiciškai aukso grynumas buvo matuojamas karatais; grynas auksas yra 24 karatų. Šiuo metu jis dažnai išreiškiamas praba. Šioje byloje kyla klausimas, ar valstybės narės normos, nustatančios pavadinimą „auksas“ tik 750 prabos (t. y. 18 karatų) aukso dirbiniams, o 375 ir 585 prabos (atitinkamai 9 arba 14 karatų) dirbiniams – pavadinimą „aukso lydinys“, yra lygiaverčio poveikio priemonė kiekybiniam importo apribojimui ir todėl draudžiama pagal EB 28 straipsnį.

Procedūra

2. Gavusi skundą, 2000 m. lapkričio mėn. Komisija Prancūzijos Respublikai išsiuntė oficialų įspėjimą, kuriame ji nurodė keturis būdus, kuriais, jos nuomone, kai kurios Prancūzijos teisės normos gali sudaryti kliūčių aukso dirbinių importui į Prancūziją.

3. 2001 m. rugsėjo 11 d. ji pagal EB 226 straipsnio 1 dalį Prancūzijos valdžios institucijoms išsiuntė argumentuotą nuomonę dėl dviejų iš šių nurodytų prekybos kliūčių.

4. 2004 m. vasario 4 d. Prancūzijos vyriausybei pateikus atsakymą, liko neišspręstas vienintelis klausimas, kuris nagrinėjamas šiame procese.

5. 2003 m. balandžio 10 d. Komisija pareiškė ieškinį, kuriame prašo pripažinti, kad nustatydama pavadinimą „auksas“ tik 750 prabos aukso dirbiniams, o 375 arba 585 prabos dirbiniams – „aukso lydinys“, Prancūzijos Respublika neįvykdė savo įsipareigojimų pagal EB 28 straipsnį.

6. Ginčijama norma numatyta Prancūzijos Bendrojo mokesčių kodekso (*Code général des impôts*) 522a straipsnyje ir taikoma mažmeninėje prekyboje privatiems asmenims. Ant „aukso lydinių“ dirbinių turi būti nurodyta praba, tačiau norma tiksliai nenurodo, ar tas pats taikoma ir „aukso“ dirbiniams.

¹ — Originalo kalba: anglų.

Argumentai

poveikio priemonės, kurios draudžiamos pagal EB 28 straipsnį².

7. Komisija nurodo, kad didžioji dalis dirbinių, kurie turi būti vadinami „aukos lydinium“, importuojami. Dirbiniai, kuriais jų kilmės valstybėje teisėtai prekiaujama pavadinimu „auksas“, Prancūzijoje turi būti parduodami kitokiu, mažiau žinomu ir mažiau vertinamu pavadinimu, dėl to jų prekyba tampa sudėtingesnė ir tai trukdo juos importuoti (tačiau Prancūzijos vyriausybės nuomone, šis teiginys nepagrįstas jokių įrodymu).

8. Nustatyta, kad nesant suderintų teisės aktų, laisvo prekių judėjimo kliūtys, susidariusios dėl kitų valstybių narių kilmės prekių, kurios šiose valstybėse yra teisėtai pagamintos ir parduojamos, taikomų taisyklių, susijusių su reikalavimais, kuriuos turi atitikti šios prekės (pavyzdžiui, reikalavimai dėl jų pavadinimo, formos, dydžio, svorio, sudėties, pristatymo, ženklavimo etiketėmis, pakavimo), taikymo, net jeigu šios taisyklės vienodai taikomos visoms prekėms ir jeigu jų taikymas negali būti pateisinamas laisvo prekių judėjimo atžvilgiu turinčiu viršenybę bendrojo intereso tikslu, yra lygiavėrcio

9. Komisija mano, kad šioje byloje nėra tokio viršenybę turinčio bendrojo intereso. Bet koks poreikis informuoti vartotojus – kurie laikomi pakankamai informuotais, protingai pastabiais bei nuovokiais³ – gali būti patenkintas ženklinant adekvačia etikete⁴, kurioje galėtų būti pateikta išsamesnė ir naudingesnė informacija nei paprastas skirtumas tarp pavadinimų ir kurioje prekiautojai galėtų pabrėžti tam tikro grynumo laipsnio privalumus.

10. Tačiau Prancūzijos vyriausybė teigia, kad yra toks interesas. Pavadinimo taisyklė, kuri būtina prekybos sandorių sąžiningumo ir vartotojų apsaugos reikalavimams patenkinti, gali būti pateisinama, jeigu ji yra proporcinga tikslui, kuris negali būti pasiektas kitomis, mažiau Bendrijos vidaus prekybą ribojančiomis priemonėmis⁵. Ginčijama taisyklė būtina apsaugoti vartotojus, kadangi ji juos paprastai ir tiesiogiai informuoja apie esminį šių dviejų prekės kokybių skirtumą, taip išven-

2 — Žr., pavyzdžiui, 1979 m. vasario 20 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Rewe-Zentral (Cassis de Dijon)* (120/78, Rink. p. 649, 14 punktas) ir 2001 m. birželio 14 d. Sprendimą *Komisija prieš Prancūziją* (C-84/00, Rink. p. I-4553, 24 punktas).

3 — Žr., pavyzdžiui, 2001 m. birželio 21 d. Sprendimą *Komisija prieš Prancūziją* (C-30/99, Rink. p. I-4619, 32 punktas).

4 — Žr. 1981 m. gruodžio 9 d. Sprendimą *Komisija prieš Italiją* (193/80, Rink. p. 3019, ypač 27 punktas).

5 — Žr. 2000 m. gruodžio 5 d. Sprendimą *Guimont* (C-448/98, Rink. p. I-10663, 27 punktas ir nurodyta teismų praktika).

giant bet kokio klaidinimo, kurį galėtų sukelti labiau techninė informacija. Ji yra proporcinga šiam tikslui, ji nėra skirta apsaugoti kokiam nors nacionalinės pramonės įgytam pranašumui ir ji neprieštarauja EB 28 straipsniui.

Vertinimas

11. Dublike ir triplike šalys iš esmės ginčijasi dėl to, ar yra kliūtis prekybai. Ir toliau tvirtindama, kad taisyklė gali trukdyti importuoti, Komisija pažymi, kad bet kuri priemonė, galinti tik potencialiai ir tik nežymiai sudaryti kliūčių Bendrijos vidaus prekybai, patenka į EB 28 straipsnio taikymo sritį. Bet kuriuo atveju neįtikinamas teiginys, kad liukso prekės pavadinimas turi mažą poveikį vartotojams, ir Teisingumo Teismas nuolat pripažindavo, kad ženklavimo etiketėmis taisyklė yra mažiau ribojanti nei pavadinimo taisyklė⁶. Metalų grynumo, išreikšto praba, ženklavimas etiketėmis paprastam vartotojui yra aiškus ir paprastas. Tačiau Prancūzijos vyriausybė teigia, kad Komisija turi įrodyti poveikio prekybai buvimą, bet to ji nepadarė.

12. Šioje byloje nereikia nagrinėti, koks minimalus grynumo laipsnis turi būti, kad dirbinys galėtų būti pavadintas „auksu“, arba kokios priemonės yra priimtinos aukso dirbinio grynumo nuorodos tikslumui užtikrinti. Šie kriterijai dar nesuderinti Bendrijos mastu. Ginčas susijęs su tuo, ar nesant tokio suderinimo, Prancūzijos taisyklė patenka į EB 28 straipsnio taikymo sritį, ir jeigu taip, ar ji gali būti pateisinama.

13. Taip pat primintina, kad Europoje juvelyrinių dirbinių bei kitų dirbinių gamybai naudojamas auksas daugiausia yra lydinio formos. Paprastai aukso santykis yra tarp trijų aštuntųjų (375 prabos) ir trijų ketvirtųjų (750 prabos). Taip pat naudojamas ir didesnės prabos auksas, tačiau grynas arba beveik grynas auksas dažnai yra per minkštas apdirbti, nors kai kuriuose pasaulio kraštuose yra akivaizdžiai labiau mėgiamas. Paprastai lydinys naudojamas dėl jo tinkamumo apdirbti, tvirtumo ir patvarumo. Skirtingi lydiniai yra skirtingų spalvų, skirtingų fizikinių savybių, įvairių kainų bei atitinka įvairius vartotojų poreikius.

6 — Žr. 4 išnašoje minėtą sprendimą *Komisija prieš Italiją*, 5 išnašoje minėtą sprendimą *Guimont* ir 2003 m. sausio 16 d. Sprendimą *Komisija prieš Ispaniją* (C-12/00, Rink. p. I-459).

Ar Prancūzijos taisyklė yra lygiaverčio poveikio priemonė kiekybiniam apribojimams?

14. Iš esmės Prancūzijos vyriausybė tvirtina, kad Komisija nepateikė jokio, net mažiausio įrodymo dėl prekybos kliūties.

15. Ieškinyje Komisija teigia, kad didžioji Prancūzijoje parduodamų 375 arba 585 prabos dirbinių dalis yra importuota; kad jie gali būti teisėtai parduoti jų kilmės valstybėje narėje kaip „aukso“ dirbiniai, tačiau pagal Prancūzijos įstatymą jie turi būti parduoti kaip „aukso lydiniai“; o dėl pavadinimo „aukso lydinys“ dirbiniai gali tapti vartotojų požiūriu mažiau patrauklūs, palyginti su tais, kurie vadinami „auksu“.

16. Jeigu tai būtų pripažinta, manau, kad Prancūzijos taisyklė yra neteisėta EB 28 straipsnio atžvilgiu. Todėl kyla klausimas, ar vis dėlto egzistuoja aplinkybės, dėl kurių ji būtų laikoma suderinama su Bendrijos teise⁷.

17. Atsiliepime į ieškinį Prancūzijos vyriausybė neigia, kad „aukso lydiniais“ vadinami dirbiniai pirkėjams yra mažiau patrauklūs ir tvirtina, kad Komisija nepateikia jokio įrodymo apie kokią nors poveikį Bendrijos vidaus prekybai.

18. Vis dėl to pagal nusistovėjusią teismų praktiką bet kuri priemonė, galinti tiesiogiai ar netiesiogiai, iš tikrųjų ar potencialiai trukdyti Bendrijos vidaus prekybą, yra laikoma lygiaverčio poveikio priemone kiekybiniam apribojimams ir todėl uždrausta pagal EB 28 straipsnį⁸. Šis kriterijus yra aiškiai patenkintas šiuo atveju.

19. Teiginys, kad ginčijama norma neturi jokio poveikio pirkimams ir prekybai, yra ne tik neįtikimas, bet ir nesuderinamas su Prancūzijos vyriausybės pagrindiniu argumentu, kad taisyklė reikalinga vartotojų apsaugai.

20. Bet kokia vartotojų apsaugos taisyklė dėl prekių pavadinimo pagal jų kokybę daro įtaką pirkimui, netgi jeigu jos poveikis yra skirtas tik išvengti vartotojų sukloidinimo

7 — Palyginti, pavyzdžiui, su 5 išnašoje minėto sprendimo *Guimont* 25–27 punktais.

8 — Žr. 1974 m. liepos 11 d. Sprendimą *Dassonville* (8/74, Rink. p. 837, 5 punktas) ir 2003 m. gruodžio 11 d. Sprendimą *Deutscher Apothekerverband* (C-322/01, Rink. p. I-14887, 66 punktas).

jiems perkant dirbinį. Aukštesnę kokybę nurodantys pavadinimai yra iš esmės visuomet patrauklesni nei tie, kurie žymi žemesnę kokybę. Vis dėlto kai kiti kriterijai, pavyzdžiui, kaina, yra vienodi, kokybės nuoroda gali turėti lemiamą reikšmę vartotojo pasirinkimui, t. y. jis pasirinks patrauklesnę kokybę. Todėl negalima tvirtai teigti, kad „auksas“ nėra patrauklesnis juvelyrinių dirbinių pavadinimas nei „aukso lydinys“.

21. Todėl nagrinėjama taisyklė gali trukdyti prekybai tarp valstybių narių, o tai iš principo uždrausta pagal EB 28 straipsnį.

Ar taisyklė gali būti pateisinta?

22. Iš *Cassis de Dijon*⁹ teismų praktikos aiškiai matyti, kad vartotojų ir prekybos sandorių sąžiningumo apsauga yra bendrojo intereso tikslai, kurie gali turėti viršenybę laisvo prekių judėjimo atžvilgiu.

23. Taip pat pripažintina, kad atsižvelgiant į aukso dirbinių gamyboje naudojamoms medžiagoms būdingą vertę, šie tikslai reikalauja atitinkamos informacijos apie aukso kiekį šioje medžiagoje. Nors dirbinio estetiškas patrauklumas, apdirbimo kokybė ir bendra kaina yra veiksniai, kurie lems galutinį pirkėjo apsisprendimą, neabejotina, kad pasirenkant bus atsižvelgta į aukso santykį dirbinyje. Auksas yra tam tikrą susižavėjimą sukelianti prekė ir praktika rodo, kad žmogus teikia pirmenybę metalo grynumui ir galbūt pagrįstai bijo sukčiavimo.

24. Vis dėlto Komisija teisingai teigia, kad šis interesas gali būti patenkintas adekvačiu ženkliniu etiketėmis.

25. Ženklinio etiketėmis atitinkamai pagal bendrai priimtinas prabas sistema šiuo metu atrodo visiškai proporcinga vartotojų bei komercinių sandorių sąžiningumo apsaugos tikslų atžvilgiu. Visiškai aišku, kad nors tai tik nedidelis nepatogumas, paprastai visuomenė yra labiau įpratusi skaičiuoti procentais nei prabomis.

9 – Žr. 2 išnašą.

26. Karatų sistema, kuri buvo plačiai vartojama ir kuri galbūt net šiuo metu yra labiau įprasta, taip pat aiški, tačiau ją naudojant reikia žinoti, kad grynas auksas yra 24 karatų, o tai ne visiems žinoma, bei tam tikro gebėjimo skaičiuoti pagal šiuos 24 karatus.

27. Tačiau Prancūzijos vyriausybės nurodyta sistema yra mažiau suprantama. Nepateikus daugiau informacijos, vartotojai gali paprasčiausiai galvoti, kad „auksu“ pavadinti dirbiniai yra pagaminti iš gryno aukso, o tie, kurie parduodami pavadinimu „aukso lydinys“ yra pagaminti iš žemesnės kokybės medžiagų. Todėl ši sistema yra netinkama numatytiems tikslams pasiekti dėl trijų priežasčių.

28. Pirma, ji visiškai nepateikia tiesioginės ir netgi netiesioginės išsamios informacijos apie tikslų aukso kiekį pavadintame dirbinyje.

29. Antra, ji neišpėja vartotojo apie tai, kad 750 prabos auksas taip pat yra lydinys, kadangi jo 25 % sudaro kitas metalas ar metalai.

30. Trečia, ji neleidžia atskirti 585 ir 375 prabos dirbinių, o šis skirtumas tam tikrais atvejais vartotojų požiūriu gali būti svarbesnis nei tas, kuris yra tarp 750 ir 585 prabos dirbinių, kadangi tai yra susiję su lydinio, kurių sudėtyje atitinkamai yra daugiau ar mažiau nei 50 % aukso, skirtumu.

31. Tiesa, kad bent jau ant dviejų mažiausių nurodytų grynumo laipsnių dirbinių turi būti pažymėtas šis jų grynumo laipsnis. Tačiau šiuo atžvilgiu paralelinis „aukso“ ir „aukso lydinio“ atskyrimo būdas geriausiai atveju atrodo perteklinis ir iš tikrųjų netinkamas informuoti vartotoją apie esminį sudėties santykį.

32. Manau, kad šie trūkumai yra daug didesni nei paprastumas ir privalumai, kuriais grindžiama ši sistema, galinti daugiau supainioti nei pašalinti šią painiavą. Nagrinėjama taisyklė nėra labiau veiksminga numatytiems tikslams pasiekti, nei Komisijos nurodomas ženklavimas etiketėmis, todėl ji yra netinkama ir negali būti laikoma proporcinga. Prancūzijos vyriausybės argumentai, kad ji yra būtina papildyti labiau „techninę“ informaciją, išreikštą prabomis, yra visiškai nepagrįsti.

33. Galiausiai pažymėtina, kad šiuo atžvilgiu Prancūzijos vyriausybės argumentai nebeturi didelės reikšmės dėl to, kad ikiteisminės procedūros metu 2001 m. vasario 7 d.

Komisijai išsiųstame laiške ji išreiškė ketinimą visiškai atsisakyti ginčijamos taisyklės taikymo.

Išvada

34. Todėl Teisingumo Teismui siūlau:

- 1) pripažinti, kad nustatydamą pavadinimą „auksas“ tik 750 prabos aukso dirbiniams, o 375 ir 585 prabos dirbiniams – pavadinimą „aukso lydinys“, Prancūzijos Respublika neįvykdė savo įsipareigojimų pagal EB 28 straipsnį, ir
- 2) priteisti iš Prancūzijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.